

Ordføreren (Dyebøll): Naar den ærede Ordfører for Mindretallet mener, at jeg — han nævnte særlig Ordføreren — har et saadant Fastværk med at faae Processen begyndt, og at det skulde være Grunden til, at vi ikke kunne tiltræde det Forslag, Mindretallet har stillet, nemlig at Dommeren skal mægle Forlig, saa tager han storlig fejl deri. For det Første naa denne Behreidelse i alt Fald ikke nærmest rettes mod mig eller Hvertallet, men den kan jo allerbedst rettes mod Lovforslaget, thi det er deri, det staaar. Jeg tror imidlertid, at saavel Lovforslaget som Hvertallet aldeles ikke skulde have Noget imod, at der blev foresøgt en Forligsmægling i det Tilfælde, at Forligsmæglerne vægrede sig ved at foretage den, naar man kunde finde en Form derfor. Den ærede sidste Taler tror nu at have fundet en saadan Form i sit Forslag; men jeg kan ikke negte, at denne Form er efter mit Skjøn faare uheldig og faare upraktisk, hvad jeg skal tillade mig med saa Ord at bevise ved at se lidt paa Lovforslaget. Naar man efterser Mindretallets Motiver, saa staaar der deri, at Marjagen, hvorfor det ærede Mindretal foreslaar, at Dommeren skal mægle Forlig i saadanne Sager, er den „at det ikke forekommer os rigtigt, at Processen begynder, førend Forlig har været foresøgt“. Meningens af Forslaget skal altsaa være den, hvad i Dvrigt ogsaa den ærede Taler udtalte, at Dommeren, naar han ser, at Forligsflagen udviser, at der ikke er mæglet Forlig, selv skal mægle Forlig. Men her er for det Første den Banfælighed, at en saadan Fremgangsmaade aldeles strider imod vore Procesregler og, hvad man kalder Forhandlingsmaximen, som er Grundlaget for den Processform, der bruges i den civile Procedure. Det maa jo nemlig erindres — jeg henvender mig her nærmest til de Herrer Jurister — at efter den Processform, der gjælder i den civile Proces, faar Dommeren aldeles ikke Sagens Dokumenter i Hænde, førend Sagen er helt udprocederet og er optagen til Doms. Naar det ærede Medlem formener, at Dommeren faar Sagens Papirer i Hænde strax og altsaa kan se, at Forligsmæglingen ikke er foretagen, saa er dette ikke Tilfældet; Dommeren faar aldrig Sagens Papirer i Hænde, men Retsskriveren faar dem. Det er nu ganske vist, at hvor Dommer og Retsskriver er een Person, kan det ske, at Dommeren faar disse Dokumenter at se, men ellers faar Dommeren dem aldrig, førend Sagen er udprocederet. Jeg vil blot henvise til den Jurisdiktion, hvor de fleste Sager procederes, den Ægl. Landsover- samt Hof- og Stadsret; hvorledes skulde det gaa til, hvis Dommeren her skulde gennemgaa alle Dokumenter i enhver Sag, der inkammeres? Det vilde ikke godt lade sig gjøre; men det er i ethvert Tilfælde stridende imod Processformerne, og Forligsmæglingen vilde i alt Fald ikke kunne finde Sted, førend Sagen

var udprocederet, hvilket vilde være høist uheldigt. Dertil kommer, at det ærede Medlem ved sit Forslag vil fremtvinge et personligt Møde af Parterne, som hidtil intet Sted har været foretaget i vor Lovgivning. For Retten har en Part Lilladelse til at lade møde ved Sagfører eller ved en anden ham nærværende Mand, men efter dette Forslag skal Dommeren, naar Parterne ikke ere mødte strax, tilsiige dem og fremtvinge et personligt Møde af dem; Parterne skulle indkaldes til den næstpaafølgende ordinære Retsdag. Men dette forekommer mig vilde ikke være heldigt. Fremdeles er der en anden meget væsentlig Mangel i Forslaget: sæt, at disse Parter blive indkaldte til at møde personlig, men ikke give Møde, hvad skal der saa ske? Derom er der ingen Regel i Forslaget. Endelig maa jeg gjøre opmærksom paa, at, naar en Mand bliver indstævnet for Retten, uden iforveien at være indstævnet til Forligskommissionen, saa har han Ret til at blive borte, fordi han maa siige til sig selv: Da Du ikke har været indkaldt til Forligskommissionen, vil Sagen blive afvist for Retten, og Du behøver altsaa slet ikke at bekyrre Dig om den; men efter det nærværende Forslag vilde han aldrig have Ret til at blive borte, fordi der foreligger den Mulighed, at Sagen kunde være afvist af Forligskommissionerne og dog behandlet ved Retten paa den Maade, her nævnes. Min Hovedindvendning mod Forslaget er, som sagt, den, at der ikke kan være Tale om nogen Forligsmægling, førend Sagen er udprocederet; men skal den saa reasumeres, for at en rimeligvis forgjæves Mægling skal foretages, efter at Sagen er fuldt færdig? Det forekommer mig ikke at være heldigt. Det er ingenlunde af „Fastværk“ for at faae en Proces i Gang, at jeg holder mig til Lovforslaget; men jeg har ikke kunnet finde nogen Maade, hvorpaa Forligsmæglerens Modvillighed kunde modarbejdes, og derfor skjønner jeg ikke rettere, end at man i denne Henseende maa blive staaende ved, hvad Lovforslaget har foreslaaet.

Jensen: Jeg skal ikke gjøre nogen lang Historie ud af dette Forslag, som jeg ikke anser for at være af synderlig Betydning; men jeg skal blot bemærke, at jeg veed ikke rettere, end at alle Dokumenter, der fremkomme ved Sagens Dokumentation, skulle fremlægges i Retten, hvor Dommeren er den ene og Skriveren den anden Person. Naar altsaa Dommeren har den Pligt at foretage Forligsmæglingen, saafremt den ikke har fundet Sted ved Forligskommissionen, vil han naturligvis efterse Forligsflagen strax, naar den fremlægges i Retten, og dertil har han al mulig Anledning og al-mulig Leilighed, thi Dokumenterne skulle være tilstede i Retten ved Sagens Inkamination. Dommeren kan og skal se derpaa, naar han veed, at det er hans Pligt at paa-